

ชื่อวิทยานิพนธ์ : แนวคิดเรื่องความยุติธรรมทางสังคมในพุทธปรัชญาเถรวาท

ชื่อผู้วิจัย : นายมงคล เทียนประเทืองชัย

ปริญญา : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ปรัชญา)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

: พระมหาภุชณะ ตรุโณ ผศ.ดร., ป.ธ. ๓, พ.ม., พธ.บ.,
พธ.ม. (ปรัชญา), Ph.D. (Philosophy)

: รศ.ดร.ประเวศ อินทองปาน, พธ.บ. (เกียรตินิยม), M.A. (Philosophy),
Ph.D. (Philosophy)

วันสำเร็จการศึกษา : ๒๘ มกราคม ๒๕๕๗

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์ ๓ ประการ คือ ๑. เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องความยุติธรรมทางสังคมในปรัชญาตะวันตก ๒. เพื่อศึกษาแนวคิดเรื่องความยุติธรรมทางสังคมในพุทธปรัชญาเถรวาท และ ๓. เพื่อวิเคราะห์และวิพากษ์แนวคิดเรื่องความยุติธรรมทางสังคมในพุทธปรัชญาเถรวาท โดยวิธีวิจัยเอกสารปฐมภูมิ และเอกสารทุติยภูมิ

จากการศึกษาพบว่า ในแนวคิดปรัชญาสังคมของตะวันตกโดยทั่วไป เชื่อว่ามนุษย์ส่วนใหญ่ มีแนวคิดเรื่องความยุติธรรมทางสังคมอยู่จริง แบบสมมติสัจจะ มีลักษณะเป็นนามธรรม แต่เป็นตัวตนในความคิดของความเป็นธรรม เป็นสาระสำคัญประการหนึ่งของสังคม ที่เปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา สถานที่ และความพึงพอใจทั้งส่วนบุคคล และส่วนรวมของมนุษย์ที่มีต่อสรรพสิ่งต่างๆ (เช่น โลกและชีวิต) ที่มนุษย์ถือเอาประโยชน์ทั้งด้านเศรษฐกิจ (ทรัพย์สิน) และด้านคุณค่า (เช่น ความดีและความสุข) เมื่อการเปลี่ยนแปลงที่มีอยู่ตลอดเวลา เป็นไปตามเหตุผลอย่างสมคูลกันก็จะเกิดความยุติธรรมทางสังคมขึ้น ส่วนจะยุติธรรมมากหรือน้อยก็ขึ้นอยู่กับการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงที่สมคูลกันมากหรือน้อยนั้น ซึ่งมนุษย์แต่ละคนสามารถรับรู้ผลของความยุติธรรมทางสังคมนี้ได้อย่างเป็นรูปธรรม เมื่อใช้การประเมินคุณค่าทางความเป็นประโยชน์ ความดี และความสุข เป็นเกณฑ์ตัดสินการมีอยู่ พร้อมทั้งการให้เหตุผลว่า ความยุติธรรมทางสังคมนั้น คือ ความพึงพอใจร่วมกันทั้งส่วนบุคคลและส่วนรวมอย่างสมคูลกันในแต่ละสังคม ในด้านความเสมอภาคกันหรือความเท่าเทียมกันที่เที่ยงตรงหรือเที่ยงธรรม และ/หรือความแตกต่างกันอย่างมีเหตุผลทางศีลธรรม หรือความเสมอภาคกันหรือความเท่าเทียมกันตามความเหมาะสมในด้านต่างๆ เช่น ด้าน

ความจำเป็น ด้านความสามารถ ด้านสิทธิหน้าที่และความรับผิดชอบ และด้านความต้องการ เป็นต้น จากการแบ่งสรรปันส่วนผลจากสรรพสิ่ง (ทรัพย์สิ้นและคุณค่า) ที่เป็นประโยชน์ทั้งด้านการให้รางวัลและการลงโทษ โดยมีกรอบแนวคิดที่สำคัญ ๕ กรอบด้วยกัน คือ ยุติธรรมขั้นตอน ยุติธรรมชดเชย เวิร์กเมอริต ยุติธรรมบูรณะ และกระจายยุติธรรม

ส่วนพุทธปรัชญาเถรวาท มีแนวคิดเรื่องความยุติธรรมทางสังคม ว่าเป็นสิ่งไม่เที่ยงหรือเป็นอนิจจัง (กฎไตรลักษณ์) เปลี่ยนแปลงไปตามเหตุปัจจัยอยู่ตลอดเวลา (กฎปฏิจจสมุปบาท) ของสรรพสิ่ง (เช่น โลกและชีวิต) ที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อมนุษย์ ทั้งประโยชน์ทางเศรษฐกิจ (ทรัพย์สิ้น) และประโยชน์ทางคุณค่า (เช่น ความดีและความสุข) โดยมีการกระจายประโยชน์เหล่านี้ อย่างถูกต้องชอบธรรม ทั้งในด้านความเสมอภาคกันหรือความเท่าเทียมกันที่เที่ยงตรงหรือเที่ยงธรรม และ/หรือความแตกต่างกันอย่างมีเหตุผลทางศีลธรรม หรือความเสมอภาคกันหรือความเท่าเทียมกันตามความเหมาะสมในด้านต่างๆ กรอบคลุมแนวคิดทั้ง ๕ กรอบของปรัชญาตะวันตก ดังจะพบได้ในข้ออ้าง และการให้เหตุผลในหลักธรรมต่างๆ เช่น กฎแห่งกรรม การกระทำที่ปราศจากอคติ ทิศหก ศีลห้า ทศพิธราชธรรม ฯลฯ มีพุทธจริยศาสตร์เป็นเกณฑ์ตัดสิน ว่าดี-ชั่ว ว่าสุข-ทุกข์ (กายและใจ) ว่าถูกต้องชอบธรรม (ธรรมาธิปไตย) มีปัญญารู้สัจธรรม (อริยสัจ ๔) จนอาจถึงบรรลุมรรคผลนิพพาน โดยความยุติธรรมทางสังคมในพุทธปรัชญาเถรวาทนี้ มีอยู่อย่างเกี่ยวเนื่องเชื่อมโยงสัมพันธ์กันระหว่างเหตุปัจจัยของสรรพสิ่งที่เป็นอสังขตธรรม ที่มีการปรุงแต่ง (สังขตธรรม) และหมุนเวียนเปลี่ยนแปลง เกิดขึ้น ตั้งอยู่ และดับไป (ขณิกสภาวะ) ตามสังสารวัฏ ถ้าการหมุนเวียนเปลี่ยนแปลงนั้นสมดุลกัน ก็ก่อให้เกิดความยุติธรรมทางสังคมขึ้น ส่วนจะมีความยุติธรรมทางสังคมมากหรือน้อยนั้น ขึ้นอยู่กับการสมดุลกันของสรรพสิ่งทั้งหลายเหล่านั้นว่ามีมากหรือน้อยอย่างไร ความยุติธรรมทางสังคมในพุทธปรัชญาเถรวาทนี้มีอยู่จริงแบบสมมติบัญญัติ มีลักษณะเป็นนามธรรม เป็นความพึงพอใจร่วมกันอย่างสมดุล สามารถรับรู้ผลได้อย่างเป็นรูปธรรม เมื่อใช้การประเมินคุณค่าของความเป็นประโยชน์ ความดี (กุศลกรรมบถ) และความสุข เป็นเกณฑ์ตัดสินการมีอยู่ พร้อมทั้งการให้เหตุผลสนับสนุนการมีอยู่ว่า ความยุติธรรมทางสังคมเป็นหน้าที่ของบุคคลของสังคม และของรัฐที่ใช้ระบอบข้อพิพาท ขจัดทุกข์ และบำรุง รักษา ส่งเสริม สร้างสรรค์ประโยชน์สุขให้แก่สมาชิกของสังคม และของรัฐ เพื่อให้บุคคลสามารถทำหน้าที่แห่งตนเพื่อบรรลุจุดมุ่งหมาย คือ หลุดพ้นความทุกข์ พบความสุข (ทั้งประโยชน์สุขในโลกนี้ และโลกหน้า)

สำหรับผลของการวิเคราะห์ พบว่า ความยุติธรรมทางสังคมในพุทธปรัชญาเถรวาท ที่ตั้งอยู่บนความเปลี่ยนแปลงแบบเชื่อมโยงกันของสรรพสิ่ง อิงอยู่กับความยุติธรรมตามธรรมชาติ บางส่วนนั้นเป็นจุดเด่น แต่ก็ยังมีบางประเด็นที่ถูกโต้แย้งว่าการให้เหตุผลเข้าใจยาก เช่น ในเรื่องกฎแห่งกรรม หลักอโหสิกรรม และหลักเมตตาธรรม จากแนวคิดที่ไม่เชื่อเรื่องกรรมและการเกิดใหม่

Dissertation Title : The Concept of Social Justice in Theravada Buddhist Philosophy

Researcher : Mr. Mongkol Thianprathuangchai

Degree : Doctor of Philosophy (Philosophy)

Dissertation Supervisor

: Phramaha Grisana Taruno, Pali III, B.A.,
M.A. (Philosophy), Ph.D. (Philosophy)

: Assoc. Prof. Dr. Praves Intongpan, B.A.,
M.A. (Philosophy), Ph.D. (Philosophy)

Date of Graduation : January 28, 2014

Abstract

This Thesis is consisted of 3 objectives. The first one is to study the concept of Social Justice in General Philosophy. The second one is to study the concept of Social Justice in Theravada Buddhist philosophy and the third one is to analyze and criticize the debates and the arguments including the reasons for the debates about the Social Justice in Theravada Buddhist philosophy. This Thesis is of the Primary Sources and the Secondary ones by documentary research.

From the study, it is found that Most of the human beings have believed that the Social Justice is in real existence in the world (It is a real essence of human life in societies). The Social Justices are the Conventional Truth (Sammati-sacca) and the abstract as a component part of the Societies and States. The Social Justices in general are uncertain on the Changing Base. It changes with the time, the place and the satisfaction (Collective basic and personal vice) of human beings in each society to everything which is the benefit (The Universe and human life). There are the Economic benefits (assets) and the benefits in terms of value (goodness and happiness) for human being. When there is a changes in the balance of these things happening to Social Justices, the social justice will be more or less depending on the changes balancing more or less of such things which the individual person can recognize. The result of the Social Justice is a concrete. The criteria are for the existence of social justice in terms of usefulness, goodness, happiness and justifications. The existence of Social Justice in common area is satisfied by the

people in each society. On the Balance or Equality, the rules of Law or Fairness are the ends of the Economic benefits and the benefits in terms of Value. There are five types of Justice (Procedural Justice, Compensatory Justice, Retributive Justice, Restorative Justice and Distributive Justice).

There are the concepts of Social Justices in Theravada Buddhist Philosophy on the three Characteristics (Tilakkahana) and the aggravating factor or the dependent Origination (Paticcasamuppada) of everything (the Universe and life) and the benefits to human beings. The Economic benefits (assets) and the value of benefits (goodness, happiness) to distribution are properly Justified in societies. It is Justified to the balance or the equality (such as agganna-sutta) and the rule of law or fairness (such as an action or the law of Kamma and Agati). The Human law is called The goodness (Kusala-Kammapha) and happiness (Sukha) or satisfaction. It is wise to know the truth (The Four Noble Truth or Catu-Ariyasacca) and the end of life (to attain Nibbana). There is the Social Justice in The Theravada Buddhist Philosophy. There is a linear relationship of everything in the universe and the life (Characteristics of the Unconditioned or Asankhatadhamma) to co-operates (Sankhatadhamma). The current change is happening and is located out off the cycle. If the cycle is to be converted it into a balanced Social Justice, the Social Justice will be more or less depending on the changes that is the balance of more or less of such things. The Social Justice is the power of the majority to settle the disputes and to create the happiness in Societies. It is an abstract (Namadhamma), but it is recognized as the result of the previous Corporeality (Rupadhamma). The values of the assessment of the benefit, the Goodness (Kusala-Kammapha) and the happiness (Sukha) are the criteria of the existence including the reason supporting the fact that the responsibility of states is to settle the disputes, to heal the suffering and to maintain the benefits for its members in order to attain their aims and to find the happiness. And to be out of suffering. It is the benefit in this world and the next one.

The results arising the analysis of the concepts of Social Justices in the Theravada Buddhist philosophy are based on the change in the form of coherent existence based on some Natural Justice and those featured. But It causes injustice, and solving this problem by referring to the law of Kamma, sufficient to justify the belief and the concept that did not believe in Karma and the rebirth and the solutions to the injustice in this case. From the action without prejudice (Agati), seemingly conflicting the principles of (Metta) Theravada Buddhist philosophy.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลงได้ด้วยเหตุปัจจัยหลายประการ ทั้งปัจจัยทางด้านของ
สิ่งมีชีวิต และสิ่งไม่มีชีวิต โดยเฉพาะอย่างยิ่งสิ่งที่มีชีวิตที่เป็นบุคคล

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยทุกรูปทุกท่าน ที่ให้ความเมตตาอนุเคราะห์จนวิทยานิพนธ์นี้สำเร็จลงด้วยดี

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ พระมหากฤษณะ ตรุโณ, ผศ.ดร. ที่คอยเฝ้าห่วงใย ให้ความช่วยเหลือแก้ไขปัญหาต่างๆ ในระหว่างทำวิทยานิพนธ์ และคอยให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ ดร.ประเวศ อินทองปาน ที่เสียสละเวลาให้ผู้วิจัยเข้าพบเพื่อขอคำแนะนำได้ตลอดเวลา อดทนตรวจแก้ไขเนื้อหาอย่างละเอียด และให้ข้อคิดหรือแนวคิดต่างๆ ที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง พร้อมทั้งคอยถามสารทุกข์-สุข เฝ้าห่วงใย ให้กำลังใจตั้งแต่เริ่มจนถึงวันสำเร็จ

ขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ ดร.วิรัชดิ นิ่มอนงค์ ที่ให้ความเมตตาตรวจแก้ไขวิทยานิพนธ์นี้ และให้คำแนะนำเป็นแนวทางอย่างละเอียดถี่ถ้วน พร้อมทั้งอนุเคราะห์ด้านข้อมูล

ขอขอบคุณผู้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน และเจ้าหน้าที่ของคณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต ที่ให้เวลา และคอยช่วยเหลือ สนับสนุนการในการทำวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ โดยเฉพาะคุณภัทรพงศ์ เกษทอง ที่คอยช่วยแก้ไขสำนวนภาษาอังกฤษให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณบิดาและมารดาผู้แรกให้ปรัชญาชีวิตแก่ลูก และขอขอบใจ คุณรัชดา ผู้เป็นภริยา และคุณภูริมา คุณภูมิณัฐ คุณรัชมงคล เทียนประเทืองชัย บุตรหญิง และบุตรชายของผู้วิจัย ที่เสียสละเวลาคอยให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ เช่น ตรวจหาคำผิด อำนวยความสะดวก ในสถานที่ เครื่องมือการทำงาน จัดหาอาหาร และคอยให้บริการ พร้อมทั้งคอยเป็นกำลังใจตลอดเวลา รวมไปถึงผู้มีอุปการะคุณทุกท่านที่มีต่อข้าพเจ้า ขอกราบขอบคุณไว้ ณ ที่นี้ด้วย

มงคล เทียนประเทืองชัย

๒๘ มกราคม ๒๕๕๗

คำอธิบายสัญลักษณ์ และคำย่อ

ก. คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อภาษาไทย

(๑) การใช้อักษรย่อ

อักษรย่อชื่อคัมภีร์ในวิทยานิพนธ์นี้ ใช้อ้างอิงจากคัมภีร์พระไตรปิฎก ภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พุทธศักราช ๒๕๑๘ ดังต่อไปนี้

พระวินัยปิฎก

วิ.มหา	(ไทย)	=	วินัยปิฎก	มหาวิภังค์	(ภาษาไทย)
วิ.ม.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
วิ.จู.	(ไทย)	=	วินัยปิฎก	จูฬวรรค	(ภาษาไทย)

พระสุตตันตปิฎก

ที.ส.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	สิลขันธวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
ที.ปา.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ทีฆนิกาย	ปาฏิวรรค	(ภาษาไทย)
ม.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	มัชฌิมปัณณาสก์	(ภาษาไทย)
ม.อุ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	มัชฌิมนิกาย	อุปรปัณณาสก์	(ภาษาไทย)
ส.ส.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	สคาถวรรค	(ภาษาไทย)
ส.นิ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	นิทานวรรค	(ภาษาไทย)
ส.สพ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	สพายนวรรค	(ภาษาไทย)
ส.ม.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	สังยุตตนิกาย	มหาวรรค	(ภาษาไทย)
อง.ติก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังกุตรนิกาย	ติกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.จตุกก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังกุตรนิกาย	จตุกกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.ปญจก	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังกุตรนิกาย	ปญจกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.สตุตก	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังกุตรนิกาย	สตุตกนิบาต	(ภาษาไทย)
อง.อฏฐก.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	อังกุตรนิกาย	อฏฐกนิบาต	(ภาษาไทย)
ขุ.ขุ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	ขุททกปาฐะ	(ภาษาไทย)
ขุ.อิติ.	(ไทย)	=	สุตตันตปิฎก	ขุททกนิกาย	อิติวุตตกะ	(ภาษาไทย)

จุ.ชา.สตติ.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	จุททกนิกาย	สัตตคินิบาต	(ภาษาไทย)
จุ.ชา.อสีติ.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	จุททกนิกาย	อสีตินิปาต ชาดก	(ภาษาไทย)
จุ.ม.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	จุททกนิกาย	มหานิเทศ	(ภาษาไทย)
จุ.พุทธ.	(ไทย)	=	สุดตันตปิฎก	จุททกนิกาย	พุทธวงศ์	(ภาษาไทย)

พระอภิธรรมปิฎก

อภิ.วิ.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก	วิภังค์	(ภาษาไทย)
อภิ.ก.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก	กถาวัตถุ	(ภาษาไทย)
อภิ.ป.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก	ปฏิจจาน	(ภาษาไทย)

อรรถกถาพระสูตรตันตปิฎก

ที.ม.อ.	(ไทย)	=	ทีฆนิกาย	สุมังคลวิลาสินี	มหาวรรคอรรถกถา	(ภาษาไทย)
ที.ปา.อ.	(ไทย)	=	ทีฆนิกาย	สุมังคลวิลาสินี	ปาฏิการวรรคอรรถกถา	(ภาษาไทย)
อญ.เอกก.อ.	(ไทย)	=	อังคุตรนิกาย	มโนรทปุรณี	เอกกนิบาตอรรถกถา	(ภาษาไทย)
อญ.ติก.อ.	(ไทย)	=	อังคุตรนิกาย	มโนรทปุรณี	ติกนิบาตอรรถกถา	(ภาษาไทย)
อญ.จตุกก.อ.	(ไทย)	=	อังคุตรนิกาย	มโนรทปุรณี	จตุกกนิบาตอรรถกถา	(ภาษาไทย)
อญ.อฏฐก.อ.	(ไทย)	=	อังคุตรนิกาย	มโนรทปุรณี	อฏฐกนิบาตอรรถกถา	(ภาษาไทย)
อญ.ทสก.อ.	(ไทย)	=	อังคุตรนิกาย	มโนรทปุรณี	ทสกนิบาตอรรถกถา	(ภาษาไทย)
จุ.ม.อ.	(ไทย)	=	จุททกนิกาย	สัทธัมมปัชไซติกา	มหานิเทศอรรถกถา	(ภาษาไทย)
จุ.อป.อ.	(ไทย)	=	จุททกนิกาย	วิสุทธรชนวิลาสินี	อปทานอรรถกถา	(ภาษาไทย)

อรรถกถาพระอภิธรรมปิฎก

อภิ.ปญจ.อ.	(ไทย)	=	อภิธรรมปิฎก	ปัญจปกรณอรรถกถา	(ภาษาไทย)
------------	-------	---	-------------	-----------------	-----------

(๒) การระบุหมายเลข

วิทยานิพนธ์นี้ ใช้คัมภีร์พระไตรปิฎก ฉบับภาษาไทย ใช้ระบบบอกชื่อคัมภีร์ และระบุถึง เล่ม / ข้อ / หน้า ของพระไตรปิฎก เช่น ที.ม. (ไทย) ๑๐/๓๒๕/๒๕๗-๒๕๘ หมายความว่า การอ้างอิงนั้นระบุถึงคัมภีร์ทีฆนิกาย มหาวรรค เล่มที่ ๑๐ ข้อที่ ๓๒๕ หน้าที ๒๕๗-๒๕๘

ข. คำอธิบายสัญลักษณ์และคำย่อภาษาอังกฤษ

คำย่อ	คำเต็ม	ความหมาย	หมายเหตุ
Ibid.	ibiden	เรื่องเดียวกัน	
op.cit.	opera citato	อ้างแล้ว	
p.	page	หน้า	พหูพจน์ใช้ pp.

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(ก)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ค)
กิตติกรรมประกาศ	(จ)
คำอธิบายสัญลักษณ์ และคำย่อ	(ฉ)
สารบัญ	(ณ)
สารบัญแผนภูมิ	(ฐ)
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๕
๑.๓ ขอบเขตการวิจัย	๕
๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ	๕
๑.๕ นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๕
๑.๖ ทบทวนเอกสาร และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๑๑
๑.๗ วิธีดำเนินการวิจัย	๓๒
๑.๘ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๓๒
บทที่ ๒ แนวคิดเรื่องความยุติธรรมทางสังคมในปรัชญาตะวันตก	๓๓
๒.๑ แนวคิดเรื่องความยุติธรรมทางสังคมโดยทั่วไป	๓๔
๒.๑.๑ ข้ออ้าง ข้อโต้แย้ง และการให้เหตุผลเกี่ยวกับความยุติธรรมทางสังคม ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน	๓๕
๒.๑.๒ ข้ออ้าง และการให้เหตุผลเกี่ยวกับการแบ่งสรรปันส่วนผลจากสรรพสิ่ง ที่เป็นประโยชน์ (ทั้งด้านการให้รางวัลและด้านการลงโทษ) ในสังคม กับความยุติธรรมทางสังคม	๔๓
๒.๑.๓ ข้ออ้าง และการให้เหตุผลเกี่ยวกับความพึงพอใจร่วมกัน กับความยุติธรรมทางสังคม	๔๔
๒.๑.๓.๑ ความเท่าเทียมกันหรือความเสมอภาคกัน กับความยุติธรรมทางสังคม	๔๕

๒.๑.๓.๒	ความแตกต่างกัน (ความเท่าเทียมกันหรือความเสมอภาคกันตามความเหมาะสมในด้านต่างๆ) กับความยุติธรรมทางสังคม ๕๑	
๒.๒	แนวคิดเรื่องความยุติธรรมทางสังคมในปรัชญาตะวันตก ตามกรอบแนวคิดของจอห์น รอลส์ ๕๖	
๒.๒.๑	ข้ออ้าง และการให้เหตุผลจากการแบ่งสรรปันส่วนผลจากสรรพสิ่งที่เป็นประโยชน์ในสังคมมนุษย์ที่ถือว่าเป็นความยุติธรรมทางสังคมตามทฤษฎีความยุติธรรมของจอห์น รอลส์ ๕๖	
๒.๒.๒	ข้ออ้าง และการให้เหตุผลเกี่ยวกับความเท่าเทียมกันที่ถือว่าเป็นความยุติธรรมทางสังคม ตามทฤษฎีความยุติธรรมของจอห์น รอลส์ ๕๘	
	ก. การให้เหตุผลในข้ออ้างตามหลักความเท่าเทียมกันด้านสิทธิในเสรีภาพของจอห์น รอลส์ ๕๘	
	ข. การให้เหตุผลในข้ออ้าง ตามหลักความเท่าเทียมกันที่เที่ยงธรรมในด้านโอกาสของจอห์น รอลส์ ๖๘	
	ค. การให้เหตุผลในข้ออ้าง ตามหลักความไม่เท่าเทียมกัน หรือหลักความแตกต่างของจอห์น รอลส์ ๖๙	
๒.๓	กรอบแนวคิดเรื่องความยุติธรรมทางสังคมในปรัชญาตะวันตกจากแนวคิดของจอห์น รอลส์ ๗๔	
๒.๓.๑	ความหมาย และลักษณะของความยุติธรรมทางสังคมในแนวคิดของจอห์น รอลส์ ๗๗	
๒.๓.๒	บ่อเกิด วิวัฒนาการ และประเภทของความยุติธรรมทางสังคมในแนวคิดของจอห์น รอลส์ ๗๗	
๒.๔	สรุป กรอบแนวคิดเรื่องความยุติธรรมทางสังคมในปรัชญาตะวันตกโดยทั่วไปและในแนวคิดของจอห์น รอลส์ ๗๘	
บทที่ ๓	แนวคิดเรื่องความยุติธรรมทางสังคมในพุทธปรัชญาเถรวาท ๘๑	
๓.๑	แนวคิดพื้นฐานที่สำคัญโดยทั่วไปของพุทธปรัชญาเถรวาท ๘๓	
๓.๑.๑	ข้ออ้าง และการให้เหตุผลเกี่ยวกับความจริงของสรรพสิ่งในพุทธปรัชญาเถรวาท ๘๕	
๓.๑.๒	ข้ออ้าง และการให้เหตุผลเกี่ยวกับความจริงของมนุษย์ในพุทธปรัชญาเถรวาท ๘๖	

- ๓.๒ แนวคิดทางปรัชญาสังคมของพุทธปรัชญาเถรวาทที่เกี่ยวกับความยุติธรรมทางสังคม ๘๘
- ๓.๒.๑ ข้ออ้าง และการให้เหตุผลเกี่ยวกับการแบ่งสรรปันส่วนผลจากสรรพสิ่งที่เป็นประโยชน์ ทั้งด้านการให้รางวัลและด้านการลงโทษ ในสังคมในพุทธปรัชญาเถรวาท ๕๑
- ๓.๒.๒ ข้ออ้าง และการให้เหตุผลเกี่ยวกับการแบ่งสรรปันส่วนผลจากสรรพสิ่งที่เป็นประโยชน์ ทั้งด้านการให้รางวัลและด้านการลงโทษ ในสังคมอย่างเท่าเทียมกันหรือเสมอภาคกัน และอย่างแตกต่างกันที่มีเหตุผลหรืออย่างเท่าเทียมกันหรือเสมอภาคกันตามความเหมาะสมในด้านต่างๆ ในพุทธปรัชญาเถรวาท ๕๗
- ๓.๓ แนวคิดเกี่ยวกับความเท่าเทียมกันหรือเสมอภาคกัน และความแตกต่างกัน หรือความเท่าเทียมกันหรือเสมอภาคกันตามความเหมาะสมในด้านต่างๆ ในการแบ่งสรรปันส่วนผลจากสรรพสิ่งที่เป็นประโยชน์ ในด้านคุณค่า ทั้งการให้รางวัลและการลงโทษ ที่ถือว่าเป็นความยุติธรรมทางสังคมในพุทธปรัชญาเถรวาท ๑๐๔
- ๓.๓.๑ ข้ออ้าง และการให้เหตุผลเกี่ยวกับการมีอยู่ของผลจากสรรพสิ่งที่เป็นประโยชน์ในทางคุณค่า ประเภทสิทธิ เสรีภาพ และโอกาสในพุทธปรัชญาเถรวาท ๑๐๕
- ก. แนวคิดเรื่องสิทธิในพุทธปรัชญาเถรวาท ๑๐๕
- ข. แนวคิดเรื่องเสรีภาพในพุทธปรัชญาเถรวาท ๑๑๔
- ค. แนวคิดเรื่องโอกาสในพุทธปรัชญาเถรวาท ๑๑๖
- ๓.๓.๒ ข้ออ้าง และการให้เหตุผลเกี่ยวกับการแบ่งสรรปันส่วนผลจากสรรพสิ่งที่เป็นประโยชน์ในด้านคุณค่า ประเภทสิทธิ เสรีภาพ และโอกาส ที่ถือว่าเป็นความยุติธรรมทางสังคมในพุทธปรัชญาเถรวาท ๑๑๗
- ๓.๔ แนวคิดเกี่ยวกับความเท่าเทียมกันหรือเสมอภาคกัน และความแตกต่างกัน หรือความเท่าเทียมกันหรือเสมอภาคกันตามความเหมาะสมในด้านต่างๆ ในการแบ่งสรรปันส่วนผลจากสรรพสิ่งที่เป็นประโยชน์ ในด้านเศรษฐกิจ (ทรัพย์สิน) ทั้งการให้รางวัลและการลงโทษ ที่ถือว่าเป็นความยุติธรรมทางสังคมในพุทธปรัชญาเถรวาท ๑๓๑

๓.๕ สรุป ลักษณะของความยุติธรรมทางสังคมในพุทธปรัชญาเถรวาท	๑๓๘
บทที่ ๔ วิเคราะห์แนวความคิดเรื่องความยุติธรรมทางสังคมในพุทธปรัชญาเถรวาท	๑๔๑
๔.๑ วิเคราะห์แนวคิดเรื่องความยุติธรรมทางสังคมจากข้อถกเถียงเรื่องความเท่าเทียมกันหรือเสมอภาคกันที่เที่ยงตรงหรือเที่ยงธรรมในพุทธปรัชญาเถรวาท ตามกรอบแนวคิดของจอห์น รอลส์	๑๔๑
๔.๒ วิเคราะห์แนวคิดเรื่องความยุติธรรมทางสังคมจากข้อถกเถียงเรื่องความแตกต่างกัน หรือความเท่าเทียมกันหรือเสมอภาคกันตามความเหมาะสมในด้านต่างๆ ในพุทธปรัชญาเถรวาท ตามกรอบแนวคิด (หลักความแตกต่าง) ของจอห์น รอลส์	๑๕๖
๔.๓ วิเคราะห์ลักษณะความยุติธรรมทางสังคมในพุทธปรัชญาเถรวาทตามกรอบแนวคิดปรัชญาตะวันตก	๑๕๕
๔.๔ วิพากษ์แนวคิดเรื่องความยุติธรรมทางสังคมในพุทธปรัชญาเถรวาท	๑๗๒
บทที่ ๕ สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	๑๘๑
๕.๑ สรุปผลการวิจัย	๑๘๑
๕.๒ ข้อเสนอแนะ	๑๕๓
บรรณานุกรม	๑๕๕
ประวัติผู้วิจัย	๒๐๖

สารบัญแผนภูมิ

เรื่อง	หน้า
แผนภูมิที่ ๑	๓๑
แผนภูมิที่ ๒	๑๘๔
แผนภูมิที่ ๓	๑๘๘